

LA CAMPANA DE GRACIA

LA PARELL

ARTISTA INCOGNIT

—A veure quin quadro em sortirà d'aquesta paleta

Joguines de Reis

La lliçó que hauriem d'aprendre i la conseqüència que voldríem que treguessin tots de la festa de Reis d'enguany, fóra aquesta: no s'ha d'enganyar els infants.

Acostumen els pares en aquesta època dir a llurs fills que, si són bons, els Reis els portaran una pilota, un cavall, un automòbil.

I ve l'epifania i, en efecte, les joguines promeses són posades a la sabata que, prèviament, nens i nenes, han deixat al balcó.

Res tenim a dir de la bona costum d'ofèrir obsequis a les criatures, en començar l'any nou.

Si no els regalen armes, uniformes, coses que física o moralment els puguin fer mal, no hi ha inconvenient en mostrar-se generosos amb els nins.

Un bon llibre, un àlbum, un atlas, una col·lecció de postals o de vistes, una caixa d'instruments de treball poden servir per a orientar en la vida al vostre fill, per a fer-vos conèixer la seva vocació i les seves aptituds.

Però, això, es pot fer naturalment, directament, sense apellar a mentides, a llegendes i tradicions que semblen inofensives, però que a la llarga produeixen l'efecte volgut i estudiat.

Val més ésser sincers. Val més parlar clar i dir als nens que són els pares i no els reis els que els porten les joguines.

El resultat moral de premiar l'aplicació i la bona conducta de les criatures, el mateix es pot obtenir donant-los-hi el regal de part dels Reis que de part dels pares.

MISERIES

CUA NADALENCA

Té, ja ha passat Nadal! Ja ha passat (en un santiamén) la festa més gran de l'any. Fóra pecat dir allò de "Molt soroll i poques nous"? No ho sé; però abans d'ara ens havíem adonat de què el millor del Nadal era la quinzena que el precedeix.

Quan més ens acostem a la diada, la poesia que embolcalla aquesta va essent més dubtosa, menys idíl·lica, i és que la matèria l'empeny, l'empeny, fins al punt de què, en empassar-nos l'escudella clàssica, no acabem d'entendre ben bé què hi ha més en aquest acte vulgar, poesia o bé prosa? Fet i fet, creiem que això depèn del més o menys poeta o positivista que sigui l'individu. Nosaltres, com que ens agrada servir la tradició, mengem escudella, carn d'olla i torrons de massapà; però, traïrem la veritat si no diguéssim que en frueixen més els nostres ulls que la boca.

Deiem—i perdoni'ns el lector aquesta petita marrada—que enguany ja ha passat Nadal. Què hi farem! No volem fer-hi filosofia, però brindem aquest tema tan suat als filòsofs de *baratillo*. Ara, el que no passa, ni pot passar, ni passarà, per a nosaltres, mai, és l'espectacle vergonyós que un bon nombre de miserables d'esperit ens han ofert fa ben poc.

Vegeu-ho, sinó. Es cosa llastimosa.

Ironia ben punyent és que la caritat cristiana sigui més menyspreada que mai, justament en els jorns en què molts que es diuen cristians haurien només per a guardar les apariències, de fer-li acatament. Però, res d'això! L'avarícia, l'egoisme, la crueltat, la indiferència satànica és quan llueixen amb menys rescloses, més impudicament.

L'home—diguem-me home— que s'enriqueix amb mitjans que no cal anomenar, però que tots sospitem prou bé, tremola en acostar-se Nadal. Sabem per què tremola? Tremola pensant en les estrenes que haurà de donar amb aital motiu. Què farà? Què no farà? Li dol tant llançar així—amb pena, sí, però sense glòria tan sols!—els diners que no suà! Per fi respira amb satisfacció: ja ha trobat el mitjà d'alliberar-se d'aquest engorri—el rector mai no es recorda de quan fou escolà, vull dir, que tal volta, en altres temps, li hauria esguerat el Nadal la fallida de les estrenes—: posarà a la porta d'entrada un dimoni ben gros, o bé—encara millor i més clar—un lleteret vergonyós, d'incivilitzat: "No se dan aguinaldos".

Després, per a fer callar la seva consciència (?), donarà 20 duros—és clar que li sap greu donar-los, però això, almenys, dona llustre—a qualsevol hospital, asil o associació benèfica, de la qual n'és soci, i adreçarà a "La Vanguardia" la següent gasetilla:

"De don Fulano de Tal, conocido comerciante barcelonés, miembro de la Cámara..., socio del Centro benéfico..., cuya bondad y filantropía son de todos bien conocidas, hemos recibido 100 pesetas."

Magnific! Heus ací una solució! Bo, bonic i barat.

I cuïta a plantar la llufa, no al seu darrera, sinó ben visible, a la porta del despatx. No farà mal efecte, no, llevat als pidolaires! Qui gosarà dir-ne mal, tractant-se d'un senyor que dona 100 pessetes amb tanta esplendidesa i fins els diaris ho porten?... La gent no li escupa la cara, no; el felicita i li estreny les mans...

J. AYMA MAYOL

Correu de l'estranger

Una gran anyada política

A França fa dies que ha començat l'agitació per a les pròximes eleccions generals. Els passadissos de la Cambra són deserts. La majoria dels parlamentaris es troben ja a llurs províncies per a preparar les eleccions. La data d'aquestes serà entre el 22 i el 29 d'abril.

Radicals i socialistes, sobretot, treballen febrilment. Heus ací unes paraules del "Radical" que trasllueixen el seu entusiasme. El que diuen els radicals de França hauria d'ésser també el programa dels radicals d'altres països. Es per això, és per la seva importància, que n'extractem alguns paràgrafs.

L'any 1927—diu—acaba bellament. És el cas de repartir amb més raó que mai "Pau sobre la terra als homes de bona voluntat". La Pau és a tot Europa. Gràcies als esforços dels republicans que han representat França a la Societat de les Nacions, la darrera sessió de Gènova ha estat brillant i fecunda. Es revisarà el deute; s'entrarà en negociacions amb Itàlia. El programa de la Pau dels partits d'esquerra es realitza.

Però els partits d'esquerra no solament tenen un programa de pau. El radicalisme és, ara més que mai, un estat d'esperit. És l'estat d'esperit dels que volem més justícia per a tots.

Justícia i llibertat. Heus ací el que nosaltres volem mantenir contra els que no volen abandonar llurs reivindicacions de privilegis socials o de denominació confessional.

Nosaltres mantindrem el que fa l'essència, la mateixa raó d'ésser de la República: la llibertat d'ensenyament garantida pel laïcisme de l'Estat, i el lliure joc de les institucions parlamentàries, garantia contra tots els governs personalistes.

Cal anar també a la renovació completa del nostre sistema de finances; aquesta renovació, però, no vindrà més que d'una majoria d'esquerra, forta i estable. Cal, doncs, anar a unes eleccions netament d'esquerres. És en aquest sentit que l'any vinent serà una gran anyada política. Veurem, més que mai, a França el triomf dels partits democràtics. I no hi ha cap dubte que veurem esdevenir-se el mateix a Anglaterra. Veurem recular el nacionalisme a Alemanya. Veurem, també, l'arranjament de molts litigis, que un cop esvaïts no torbaran més l'atmosfera pacífica de l'Europa nova.

Radicals, republicans, socialistes, tenen mentrestant de complir llurs deures de propaganda. L'any nou els crida a l'obra. Cal posar-s'hi de tot cor.

La branca carlina no s'extingirà

El diari "Heraldo de Madrid" publica una informació en la qual dona la notícia de què el Pretendent al Tron d'Espanya, l'infant don Jaume de Borbó, pensa casar-se, accedint així als desigs dels seus partidaris.

La promesa de don Jaume—diu "Heraldo de Madrid"—és la princesa Felipa de Bragança, damisella bellíssima, simpàtica, espiritual, de vint-i-tres anys. Pertany a la princesa Felipa a la rama Miguelina dels Bragances, és a dir, a la família que es trobava a Portugal—quan a Portugal hi havia Monarquia—en la mateixa posició que la rama carlina dels Borbons ací a Espanya.

Els amics i parents de don Jaume han fet que en els mesos darrers es trobin amb freqüència ell i la princesa Felipa. Aquesta, acompanyada de la seva mare i germana, ha anat moltes vegades a dinar amb don Jaume, al castell que aquest té als afores de Viena, junts han passejat pel parc de la residència i han fet llargues excursions amb automòbil.

La princesa, encara que don Jaume és molt més gran que ella—té seixanta anys—sembla molt sincerament enamorada. Parla amb ver entusiasme d'ell i es passa les hores mortes escoltant-li contar els seus viatges, les seves aventures a Asia i Amèrica.

El Pretendent, home de noble figura, molt intel·ligent, molt viscut i que, segons diuen els que el coneixen, té un ver atractiu personal, té, literalment, fascinada la jove i bella princesa. Ell està menys entusiasmat.

—Ja sóc vell...—li han oït exclamar, respondent al seu secretari polític, el marquès de Villares, que l'instava a decidir el casament.

I com fos que el marquès li repliqués que encara era jove i fort per a contraure matrimoni, el Pretendent, somrient amb malenconia, deia:

—A més a més, jo no tinc posició per a mantenir una dona. És massa luxe per a mi...

Això és transcendentalment emocionant. Nosaltres n'estem tot emocionats; en pensar en aquest casament àdhuc plorem.

HI HA GENT...

Hi ha gent que els put l'alè,
i gent que els put la paraula;
hi ha qui creu dogma de fe
ço que no és més que una faula.

Hi ha hom que no sap què diu
i parla com la cotorra,
i és tocat del voraviu
i en lloc de cervell duu sorra.

Hi ha qui és brut com la guineu
i us parlarà de neteja,
i té un posat de garneu
i al cor sols hi duu enveja.

Hi ha qui predica bondat
i sols viu de la mentida,
i cobeja el gran pecat
de la raça maleïda.

Hi ha qui porta el ganfaró
i un ramat al seu darrera,
però en la seva processó
la vergonya és la bandera.

Hi ha qui dansa en el sarau
amb la més esbogerada
i en fa burla, però hi cau,
i és qui és, però, és casada.

Hi ha qui riu dels d'un balcó
perquè el sol ara no hi puja,
i abans d'arribà al cantó,
ja l'haurà atrapat la pluja.

Hi ha jove que compra un ram
i el porta a l'enamorada
i a casa seva té fam
i una germana migrada.

Hi ha infant que espera els Reis
i home que els reis li fan nosa,
i cada cosa té lleis,
i les lleis no són gran cosa.

Hi ha gent de tants colors
i tantes beneiteries,
que crec, lector, que jo i vós
també som dues manies.

Anècdota

En Jaume es troba a la misèria més espantosa, a causa de la crisi que està sofrint el país.

Cansat d'esperar inútilment que li portin sabates per a arranjar al portal on es dedica de pegot, decideix, com a bon creient que és, d'escriure una lletra a Déu Nostre Senyor, ja que ell ho pot tot, perquè l'alliberi de la fam.

Amb una llarga lletra li explica que té tres fills que mengen com a galifardeus (què dic mengen, que menjarien, perquè als pobres no els pot atipar) i que ell, per més que ha cercat, no troba treball enlloc, i com ajuda, li prega es serveixi enviar-li 100 duros que els tres marrecs i ell li agrairan de tot cor i que faran propaganda en pro del bon Déu.

Sense posar el segell a la lletra, doncs no tenia ni un cèntim, l'envia amb la següent direcció:

"Al Déu Tot Poderós, de part d'En Jaume, el pegot."

Els empleats de correus de la capital de província, coneixien prou bé el malaurat pegot, i comprendieren que es devia trobar molt apurat quan demanava una ajuda de tal mena.

Un d'ells, el qual tenia el cor sempre obert per a apaivagar el sofriment dels seus semblants, va dir que era necessari fer una recaptà per al pobre Jaume, i que ell, per la seva part, hi posava 10 pessetes. Tots es sentiren commoguts davant de les paraules de l'iniciador i es sentiren filantrops envers el pobre Jaume.

Recaudaren 50 duros, i posant-los en un sobre, els portaren a casa del pegot, satisfets d'haver fet un acte noble.

La sorpresa, però, fou dos dies més tard, en rebre una lletra dirigida amb els mateixos termes que l'anterior, i que deia:

"Déu dels meus pares, et remercio amb tota l'ànima el que has fet per a mi, enviant-me els diners. Però et prego que una altra vegada no ho facis pel correu, doncs aquests empleats són una colla de lladres. Has de saber que dels 100 duros no n'he rebut sinó 50!"

M. H.

Conferència d'en Samblancat a Manresa

Dissabte passat, a la nit, donà el nostre company Angel Samblancat una conferència a la "Cooperativa Obrera Manresana".

L'acte tenia caràcter cultural i assistiren al mateix nombrosos obrers i no poques dones.

Presidí el company Joan Bohigas i féu la presentació del conferenciant el jove de la Comissió de Cultura de la Cooperativa, Fèlix Avancés.

En Samblancat parlà més d'una hora sobre aquest tema suggestiu: "Fisonomia i psicologia del poble espanyol".

Féu el nostre amic un estudi acabat de la qüestió, premiant-li el seu treball el públic que, amatent l'escoltava, amb aplaudiments xardorosos.

Samblancat, acompanyat dels membres de la Cooperativa, visità les distintes dependències de l'entitat, quedant meravellat de la importància d'aquesta i del bon orde amb què funcionen tots els seus serveis.

Diuenge a la tarda tornà el nostre company a Barcelona.

Les víctimes de la guerra futura

Una terrible explosió ha destruït completament una fàbrica d'explosius, vora de Tongres.

De nou obrers que hi treballaven en aquell moment, cinc d'ells han estat trobats morts entre les runes. Els altres quatre es considera impossible salvar-los.

Heus ací com ni cal anar a la guerra per a ésser víctima.

Flic

L'àngelus

A França estan de moda els aniversaris. Fa poc s'han celebrat els de Zola, Víctor Hugo i Racine. Tot això està molt bé. ¿No diríeu, però, quin aniversari celebren ara els catòlics francesos?... Doncs, el sisè centenari de l'Àngelus.

Us estranyeu? Sí, a França, el mateix que al nostre país, es conserva encara aquesta tradició. No se sap ben bé el seu origen. Alguns el remunten al segle XII. Els francesos clericals volen reivindicar per a ells els seus orígens, i diuen que si bé va ésser instituit a Itàlia, ho va ésser per un Papa francès.

En realitat, aquest triple bordoneig d'aram existia ja abans que fos aprofitat com a acte religiós. Era abans, simplement, un avís laic que sonava a les vil·les i villetes a trenc d'alba, al mig dia i a l'hora del silenci. Però quants actes purament civils—el mateix que de moltes festes—l'Església no els ha fet esdevenir una festivitat religiosa o acte litúrgic. Recordeu només les fogueres de Sant Joan, reminiscències del culte del sol, i el naixement de Jesús—del qual no es té cap dada certa ni aproximada—vinculada a les festivitats d'any nou.

I aquestes festes s'han enfortit tant amb la seva tradició milenària, que són gairebé impossible de desarrelar-les de l'ànima del poble. Les revolucions no s'han fet per a elles. Ara el que passa, però, és que tornen inconscientment a prendre un caràcter laic. Per Nadal, tothom pensa amb l'acabament de l'any, tothom es recorda, més que de Jesús, del gall dindi. Les fogueres de Sant Joan serveixen per a fer ballades i amorettes a les noies.

I qui, avui, al toc d'oració, es recorda de senyar-se? Potsar alguna vella molt vella. Per a la majoria dels treballadors, però, l'Àngelus del matí no fa pensar més que amb el taller o amb la terra; el del migdia, amb l'escudella fumosa, i, el de la vetlla, amb l'alliberació del treball, amb el llit o el cinema...

I així és tot. Les revolucions no maten la tradició, però les van retornant als seus orígens...

Una batalla a Aldershot

A Aldershot hi ha hagut una veritable batalla campal. És la cosa més ximple del món.

Un irlandès es passejava embriac pels carrers i promovia un gran escàndol.

La policia anglesa anà a detenir-lo, i llavors s'armà la grossa. Una gran multitud es posà al costat de l'embriac i impedí la detenció. La multitud, dirigida per un sergent i uns soldats, anà cap al lloc de la policia i l'apedregà. Calgué que un gros destacament de tropa anés al lloc del succés i posés ordre.

La cosa és altament còmica. És que a Aldershot la gent troba bé que un home s'embriaguï i escandalitzi? És que no es pot veure la policia?

El que ens admira és que d'un fet tan simple i ximple se'n despregui un accident important.

Encara no estem al país pitjor, es veu.

A Sierra Leona encara quedaven esclaus

Es vergonyós, però és així. En ple segle XX, en 1928, encara quedaven esclaus.

A Sierra Leona, colònia anglesa, foren abolits, en virtut d'un acord, el dia 2 d'aquest mes, 215.000 esclaus, tots els que hi havia.

Això és una cosa que ens ha d'enrogir de vergonya. I ens ha d'enrogir més encara, tenint en compte que era la civilitzada Anglaterra la que ho consentia.

Es cert que ara els ha abolit. Però fa molts anys que Sierra Leona està sota el patronatge d'Anglaterra, i fins ara no se n'ha preocupat.

Davant d'aquest fet tangible, hem de dir que el veritable país salvatge és Anglaterra, la que té més obligació de no ésser-ne que Sierra Leona.

Associació Obrera de Teatre

Aquesta novella entitat, que no es cap nova tertúlia de senyors Esteves, sinó una entitat atenta al desvetllament artístic i cultural del poble, vol retre el dia 7 de gener un tribut de devoció al nostre gran poeta Angel Guimerà, posant a escena una de les seves joies literàries i dramàtiques: "Mar i Cel".

La Companyia Vila - Daví i Alexandre Nolla, amb els seus actors i actrius, s'ha prestat galantment a representar-la. Abans de la representació, el delicat poeta Lluís Via, donarà una conferència sobre "El teatre de Guimerà".

Cal esperar i desitjar que aquesta nova vetllada de l'Associació Obrera de Teatre esdevingui un nou èxit.

Ximpleria

Dir ximpleria, ara, és parlar del crim del carrer de Trafalgar.

Es un crim horrible, esgarrifós, que demostra la perversitat de l'autora.

Però, senyors, s'hi dona massa importància. S'explota massa la ignorància del públic.

El crim és vulgaríssim. L'interès que ha despertat, no és res més que incultura, morbositat. Quin exemple, quina moral, es pot desprendre del crim? Cap, cap absolutament.

I els diaris, àdhuc els més seriosos, inflen la cosa de cara al calaix, explotant aquesta ignorància. I un cop més se'ns demostra que els diaris, en comptes d'elevat el nivell cultural del poble, serveixen per a cultivar la ximpleria i la ignorància, en benefici propi.

Un capità de vaixell que hauria d'estar a presidí

Dissabte passat, amb el correu de Madrid arribaren els nois Bernabé García Ortega, de divuit anys, fill de Granada; Blai González Blasco, de disset anys, fill de Màlaga; Antoni González Millán, fill de Sevilla; Manuel Serra Rodríguez, de vint, nascut a França, i Didac Bernavert Serrano, de disset anys, fill de Barcelona, els quals conten que, trobant-se a Màlaga sense treball, embarcaren en el vaixell noruec "Terraja", creient-se que venia cap a Barcelona, on pensaven cercar feina. Descoberts pels tripulants del vaixell, i trobant-se al cap de Finisterre, foren obligats a treballar a canvi de donar-los menjar, fins que foren abandonats en un vaixell inutilitzat, en un lloc anomenat Indu. Poc després pogueren arribar a Commurion, on hi havia Comandància de Marina. Allí foren auxiliats i els facilitaren passaports fins a La Corunya, i des d'aquesta ciutat es traslladaren a Madrid, d'on arribaren ahir a la tarda. Venen a aquesta ciutat per a cercar feina.

L'acte és vil. Aquest capità noruec és, simplement, un salvatge. Ell abandonà els xicots, tenint consciència de què podien morir a mercè de la mar.

Cal depurar responsabilitats. I, d'haver-hi justícia, el capità ha d'anar a presidí.

La pau

En el ceremonial que el dia d'Any Nou tingué lloc a l'Elísu de París, M. Doumerge, en agrair les manifestacions del cos diplomàtic, féu notar que l'any que acaba marca un nou i gloriós esforç de França per a consolidar la pau.

En canvi, en la cerimònia anàloga, al Reix, de Berlín, Hindenburg, tot reconeixent que la situació d'Alemanya ha millorat, es planyia que les esperances de l'evacuació de les províncies renanes no s'hagi realitzat. Expressà, però, la creença d'una pròxima evacuació i afegí que el poder militar de l'ocupació estrangera és incompatible amb la pacificació definitiva.

vida que feia un falsificador

El famós Josep Blumenstein, el falsificador dels títols hongaresos, malgrat tenir una fortuna de més de 90.000.000 de pessetes, era un dels homes més avars i mesquins del món, segons diuen els seus amics de Viena.

Blumenstein no agafava mai cap taxi—dues o tres vegades, durant la seva vida, que n'havia agafat, s'havia barallat amb el xòfer—i, si no tenia molta pressa, preferia anar a peu que no gastar-se 10 cèntims pujant a un tramvia. Rares vegades anava al teatre, i quan ho feia, era aprofitant "pases" de premsa.

Mai no volgué assistir als llocs on la gent rica alternava, ni passar temporades en platges de moda.

Bona fi la d'aquest avar repugnant!

La fi que haurien de fer tots els avars!

Un que s'arrepenteix massa tard

A Dempierre-sur-Authie, un xòfer d'uns vint-i-nou anys acabava de casar-se. El seguici nupcial passava pel pont del riu Authie, quan el jove maridat, deixant ràpidament el braç de la seva jove muller, digué:

—Tu no series feliç amb mi. Més val acabar.

I dit això, es tirà a l'aigua, on s'ofegà.

Un retorn a l'Edat Mitjana

A Romania ha rebrotat l'odi als jueus que, per dissort dels uns i dels altres, van sentir alguns pobles durant l'Edat Mitjana.

"La lliga antisemita que jo presideixo—ha escrit el professor Caza—acaba de reunir totes les forces nacionals per expulsar els jueus. Aquest esperit d'unió ens porta forçosament a l'única solució lògica."

Per la seva banda, els estudiants romanesos han publicat també, al seu òrgan oficial, aquesta provocació a l'assassinat i al pillatge:

"Al treball, estudiants! I quan nosaltres diem al treball, entenem la manifestació espontània d'un antisemitisme pràctic. Per això cap extermini ens ha de semblar poc. Saltem totes les barreres i endavant."

Tanmateix, si per impedir aquests nous repugnants i envilidors programes no són prou les institucions armades, no podrà impedir-ho el "poder de les banques?"

Una monja feminista

El feminisme fa progressos, no cal negar-ho. Poc a poc rtenca els baluart que semblaven més inexpugnables. Heus ací, per exemple, un petit fet ben curiós, demostratiu de la nostra tesi. El recullim d'un diari parisenc.

Ahir al matí—diu el col·lega—hi havia un embús d'automòbils a l'embocadura del bulevard Saint Germain. El xòfer s'impacientava. El concert de bocines esdevenia afros. Un dels automòbils restava, però, pacientment, en silenci. Els peatons que passaven alçaven els ulls a mirar-lo, i es quedaven una mica sorpresos.

Era un automòbil de tints obscures, molt simple. Dintre d'ell, segudes vis a vis, dues mongetes amb els seus hàbits foscos i decoratius.

Això, naturalment, no tenia res de particular. A Barcelona en veiem també tots els dies d'aquests automòbils silenciosos i discrets que traguen alguna parella de reverendes germanetes.

El que cridava l'atenció dels parisencs, però, era el xòfer de l'auto. No imagineu qui era? Doncs una mongeta, amb la seva toca tota blanca, com si acabés de fer la seva cerimònica reverència davant del santíssim. Serena, segura, amb l'hieratisme de moviments que dona la "pose" conventual, guiava el seu cotxe, sense impacientar-se, amb una admirable indiferència a la curiositat que desvetllava.

Devia ésser catòlic

NOVES DE MEXIC

Llegim a la premsa: "... un "toro" va escometre el president Calles, cridant l'atenció el fet de què es dirigís directament al president, malgrat trobar-se aquest voltat de nombroses persones."

I comentem nosaltres: Sí, vaja, devia ésser un "toro" catòlic!

Els boigs i els artistes

¿No heu pensat més d'un cop, davant d'una exposició d'art modern, si el seu autor no pateix d'alguna guillardura?

Dons, heus ací que ara, a París, s'han organitzat dues exposicions de folls autèntics. I més d'un crític, ha pogut remarcar que resultaven molt més interessants que moltes de les manifestacions avantgardistes que avui omplen les sales de les exposicions.

Parlant seriosament, però, fa temps que la ciència estudia les relacions que hi pot haver entre l'art i la follia. I són ben remarcables en aquest sentit, unes paraules del doctor Rarié, especialista en la matèria:

"L'art modern—ha dit—, o una part almenys de l'art modern, sembla tenir un punt de contacte amb l'art dement, ja que cerca la seva inspiració en el subconscient i l'expressa d'una manera més o menys directa.

Quan un veritable artista—prosegueix—sent la seva ment torbada per la follia, el seu esperit retorna cap a les formes primitives de l'art. Aquestes tendències es manifesten no solament en les escoles ultramodernes, sinó que s'han manifestat en escoles d'altre temps, com en el cas del Greco..."

¿I no serà, però, davant del primitivisme que es pot observar no solament en la pintura, sinó en la literatura i en la música que tota la humanitat temdeix cap a la demència?

Fins en les modes de les dones podríem dir que és va depressa a aquest retorn. A no tardar, si seguim el progrés retardatiu—valgui'n's la paradoxa—ens trobarem als temps de la fulla de parra.

Girona i la religió

"El Magisterio Gerundense", en el número del 24 de novembre passat, publica una circular del governador civil d'aquella província, sobre el catecisme castellà, i afegeix:

"Suponemos que nuestros lectores habrán recibido circulares del Gobierno civil como la que publicamos en otro lugar de este número.

Las razones en que se funda el ilustrísimo señor obispo, son tan conformes con las leyes de la Pedagogía, que seguramente se practicaba ya lo que propone la circular en la mayoría de las escuelas, aunque se tropezaba con el inconveniente de no haber en el obispado texto en castellano aprobado por el diocesano. Ahora podrá ampliarse algo más."

Ximpleries... i economia

Veiu's ací el que fa la gent cursi, que no pot vestir i vol vestir bé: posar-se coses que no valen res, per enganyar els miops.

Durant el mes passat, a Anglaterra es vengueren 61.000 pells de gat per folrar i adornar abrics.

Segons els comerciants que es dediquen a la venda de pells de gat, maten a les bestioles per un procediment, que no els deixa sentir cap dolor. Aquests gats sacrificats procedeixen, segons els comerciants, dels establiments que es dediquen a recollir gats sense amo.

A Anglaterra aquesta moda els ve molt a repel. Anglaterra és un país que estima els gats i tem que a aquest pas s'acabi la raça. Hom es preocupa que els seus gats no surtin al carrer.

I, tot per a vestir gent cursi i ridícula!

Proposant la pau

Als Estats Units, el presupost de defensa nacional ha passat entre l'any 1913 i l'any 1927, de 330 a 676 milions de dòlars; és a dir, que s'ha duplicat.

A altres països l'augment és, però, molt més sensible.

Al Japó les xifres corresponents són 198 milions i 478 milions.

A Itàlia era de 927 milions i és, actualment (esgarrifem-nos!), de 5.199 milions.

Anglaterra i Espanya han tingut també augmentos sensibles.

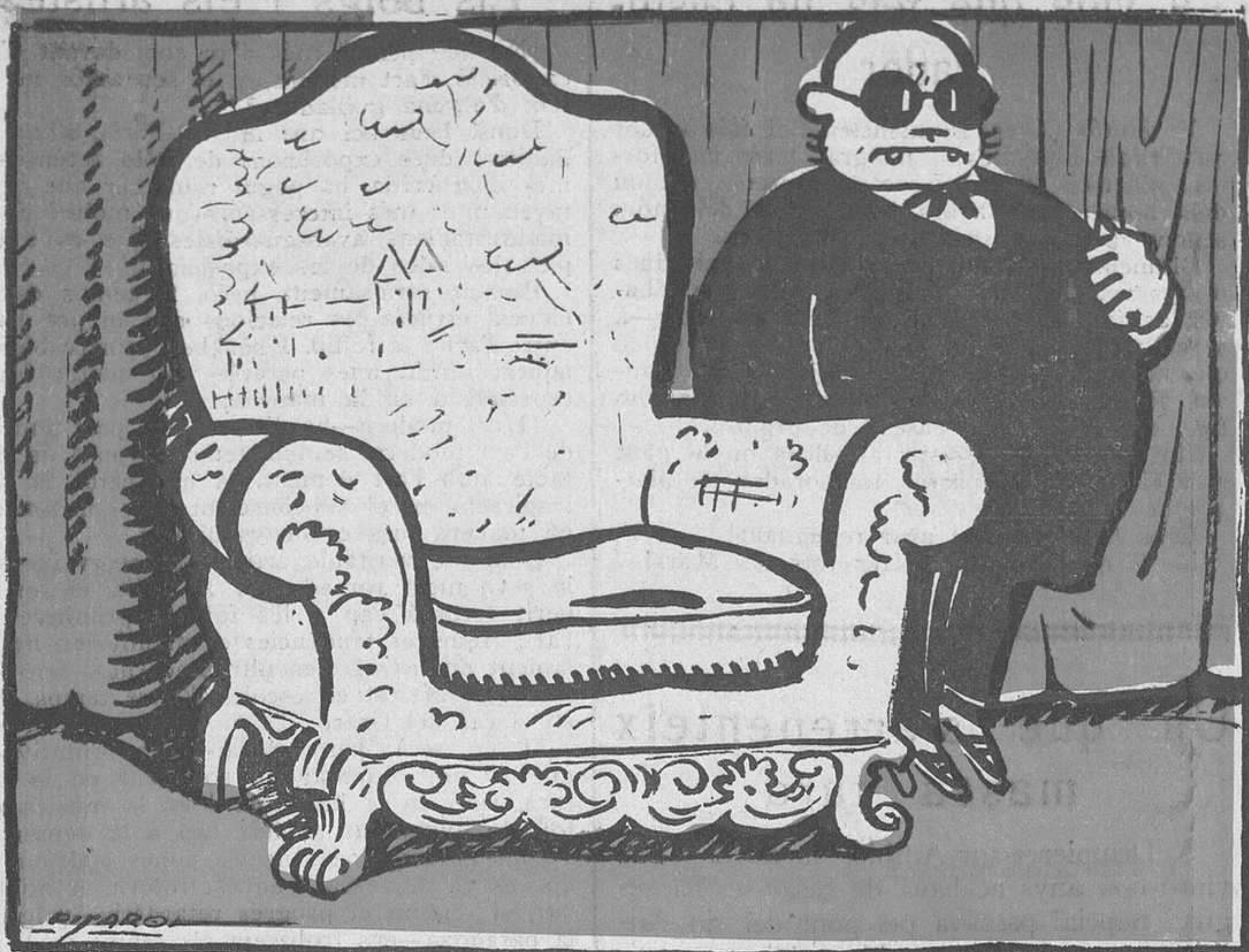
Joc de cartes

Una agència periodística assegura que la carta del rei Ferran de Romania al president Bratianu és una fantasia, no ha existit mai.

Aquesta carta s'exhibí en el procés contra Manolescu, convenientment fotografiada. Dint aquesta dada: juliol de 1927, i en ella el difunt rei expressava un sentiment profund per l'allunyament del príncep Carol, i recomanava al seu ministre Bratianu fes tots els possibles per a aconseguir el retorn del fill.

Ara diuen que la carta és falsa.

Tot aquest joc de cartes de la qüestió de Romania ens fa l'efecte de què està ple de tramps.

EL DEFENSOR DE L'ORDRE

—Ja em comença a preocupar això de la crisi.

REIS

—Què li portaran aquest any els reis?
—Jo he demanat el divorci, però potser em portin un "niño llorón".

CAMPDEVANOL

Lletra oberta

Digníssim Ajuntament: Des d'aquestes columnes em dirigeixo a vostès per a fer-los avinent la poca cura que tenen per a què el poble es presenti als ulls forasters, sinó com a model, almenys, com a endreçat i polít.

Tenim un carrer del Pont, amb la continuació del Dr. Pernaú, que és una veritable calamitat. És l'"aorta", l'arteria magna del poble i, com les Rambles de la comtal ciutat, fa vergonya i llàstima; descomptant les darreres pluges tardorenques i la darrera nevada, encara hi havia fang de les pluges de la primavera (amb tot i que la passada, no fou de mullena). Ultra el fang, que s'hi ha fet crònic, s'hi senten unes divines flaires que ixen d'algun "entresuelo porqueril" d'allà a la vora. No cal, gairebé, dir l'efecte que fa el carrer de Missa (Dr. Pernaú), mig adoquinat i l'altra meitat plena de sots i roderes.

No fóra possible una miqueta més de mirament?

Es que són molt edificants els fets com el que passà dies enrera? No el saben? Un auto és ficà a la Plaça Nova de l'Església, era el primer vehicle que s'atrevia; tan bon punt fou dins, s'enfonsaren les quatre rodes fins al botó; així pagà el xòfer la seva temeritat. Menys mal, però, que és veï de dita plaça el senyor Tinent d'Alcalde, el qual, galantment oferí la parella de matxos que, ben arriats pel seu fill, remolcaren l'auto d'aquell fangeig. No sé els mots que eixiren de boca del xòfer o'amo del vehicle, però hom ja se'n fa càrrec.

Els del Consistori, ja que s'amoïnen tan poc per aquests quefers, almenys, en els llocs intransitables que hi facin clavar un lleteret que digui, si fa o no fa: "Prohibido el paso", i si així no està bé, s'hi pot afegir a sota: "en caso de contravención y consiguiente avería, dirigirse a... donde se prestan mulos y arriero". Fins potser fóra una bona font d'ingressos.

Pepet Salau

Un senyor, Josep Pelfort i Manció, ha deixat 2.500 pessetes per a què els pobres desempenyirin les robes i objectes que la necessitat els féu empenyorar.

Aquest sí, que era un senyor. El seu gest, digne de tot elogi, qui el seguirà?
Donar fa més senyor que servir.

El Govern austríac ha presentat al Parlament un projecte de llei prohibint la fabricació de material de guerra.
Això és una nació civilitzada!

Pius Baroja, el vigorós novel·lista base, confessa segons "La Nación" — que té pergamins de noblesa.

Home, aquestes coses no es diuen! Sobre tot tractant-se d'un escriptor com Pius Baroja que sempre ha presumit de no tenir prejudicis.

AFICIONATS COLLECCIONISTES

—Dues mil pessetes; comprem-lo? Quasi resulta a pesseta per tona!

L'ANY NOU

Aquest any no entra amb un "Hispano" 40 HP, si no a cavall d'un ase!

El Govern mexicà ha expulsat un tal senyor Albinyana perquè feia propaganda espanyolista.

"La Veu de Catalunya" és un diari de dretes, tothom ho sap. "La Publicitat" fou creada per a ésser un diari d'esquerres, si no ens equivoquem, que ens sembla que no.

Doncs, bé, perquè un diari d'esquerres publica una secció religiosa?

No val a badar, ni a donar gat per llebre!

Ha estat condemnat a mort el diputat lituà senyor Paplaukas, que es troba refugiat a Alemanya.

I allò de la immunitat parlamentària?

"La Publicitat" s'ha inventat un Estat. Des de fa molts mesos ençà, en la seva secció de notícies estrangeres, hi ha afegit l'Estat "Aviació".

Sempre porta les notícies per Estats. I ara poden llegir: "França", "Alemanya", "Anglaterra", "Estats Units", "Austria", "Unió Soviètica", "Xina", "Bèlgica", etc., "Aviació".

Cap on cau, aproximadament, això d'Aviació?

Oficialment s'ha desmentit que el Govern vulgui crear el monopoli de cafès.

Ja en ténim prou amb el de petrolis.

L'Ajuntament, que té més diners que no vol, com que n'hi sobren, es dedica a comprar finques.

Això està molt bé.

Però, no es podria recordar de nosaltres?

Es tan ric, ara, l'Ajuntament, que donar unes quantes mils pessetes a cada ciutadà no li seria res.

A Saragossa s'ha inaugurat el telèfon automàtic.

Quan podem dir el mateix a Barcelona!

Perquè, llavors, tenim l'esperança de poder telefonar un poc bé.

El que és ara, les senyoretes telefonistes sembla que es diverteixin en fer la santíssima als que volen telefonar.

L'aspiració del Govern espanyol, ha dit el general Primo de Rivera, és declarar la guerra fora de llei.

S. M.: Cal tenir en compte que no tothom pot dir el que vol: ni vos mateix.—Viso: Les vostres impressions nadalenesques han arribat massa tard a la nostra redacció.—A. G.: Anirà la prosa. Quant al vers, no us podem complaure.—B.—No és interessant.—J. A. M.: Anirà, llevat de l'acabament. Amb el senyor que hi a l'udiu no hi volem saber res: ens dona masses disgustos.—P. S.: La vostra "Correspondència" anirà com de costum. Ara, quant al que ens dieu de la vostra novel·leta, sentim molt no poder-vos complaure: no tenim la més petita relació amb el setmanari que esmenteu.—F. C.: Sí, poden enviar treballs com a corresponal. Ara, el que ens heu enviat, no és publicable, perquè se'ns menjaria mitja CAMPANA.—M. H.: Va bé.

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imprenta La Campana i L'Esquella ' Oim, 8, Barcelona